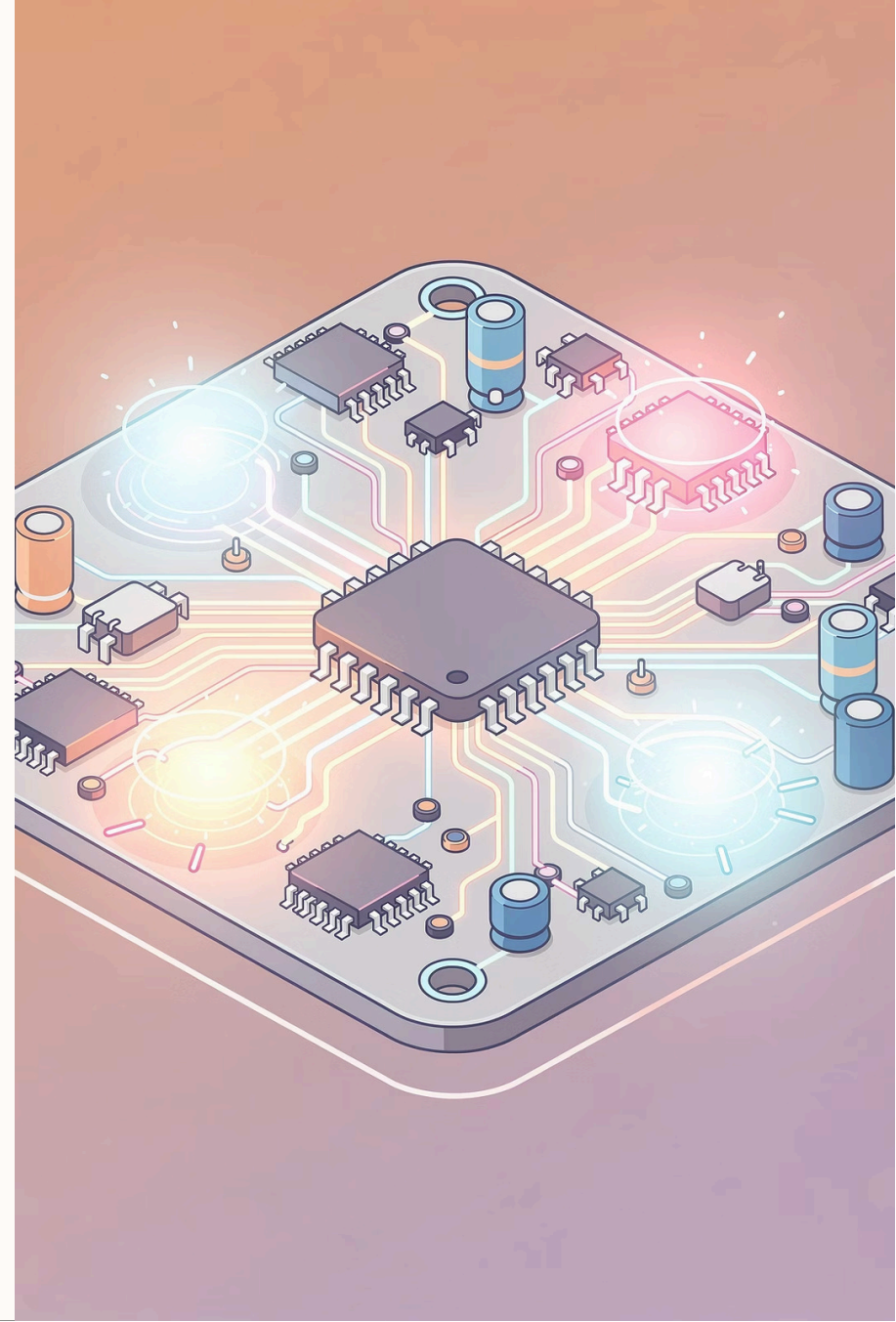

חיבור בטור ובמקביל: הבסיס להבנת מעגלים חשמליים

מבוא יסודי להבנת עקרונות החיבור החשמלי והשפעתם על זרם ומתח במעגלים

מהו חיבור בטור ומהו חיבור במקביל?

חיבור במקביל

כל הרכיבים מחוברים לצדדים משותפים, כמו ענפים של עץ. המתח זהה על כל רכיב.

- מתח שווה על כל הרכיבים
- הזרם מתחלק בין הרכיבים

חיבור בטור

כל הרכיבים מחוברים אחד אחרי השני ברצף, כמו שרשרת. הזרם עובר דרך כל רכיב ורכיב באותה עוצמה.

- זרם שווה בכל הרכיבים
- המתח מתחלק בין הרכיבים

הבדל מהותי: בטור - זרם שווה, במקביל - מתח שווה

חוקי קירכהוף: הבסיס לחישוב במעגלים

01

חוק הזרמים

סכום הזרמים הנכנסים לנקודת צומת שווה לסכום הזרמים היוצאים ממנה. במילים אחרות: $\Sigma I = 0$

02

חוק המתחים

סכום המתחים סביב כל לולאה סגורה במעגל שווה לאפס. זה מבטיח שימור אנרגיה: $\Sigma V = 0$

חוקי קירכהוף מאפשרים לנו לחשב רכיב שקול במעגלים מורכבים ולנתח מעגלים עם מספר מקורות מתח.

חיבור נגדים בטור: ההתנגדות מתווספת

1

זרם קבוע

הזרם החשמלי זהה בכל הנגדים במעגל, מכיוון שאין דרך חלופית למעבר הזרם.

2

חלוקת מתח

המתח הכולל של המקור מתחלק בין הנגדים. המתח על כל נגד תלוי בהתנגדותו היחסית.

3

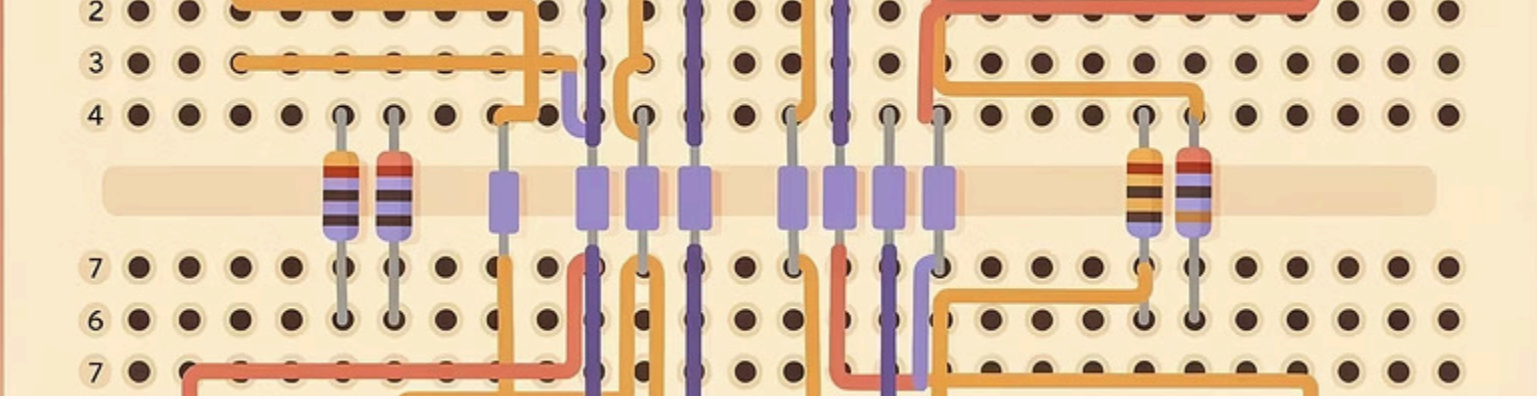
התנגדות כוללת

ההתנגדות השקולה היא סכום כל ההתנגדויות:

$$R_1 + R_2 + \dots + R_n = R_{total}$$

דוגמה מעשית

שלושה נגדים של 10Ω כל אחד מחוברים בטור → התנגדות כוללת של 30Ω

נגדים

חיבור נגדים במקביל: ההתנגדות קטנה מהקטן מביניהם

מתח זהה

המתח על כל אחד מהנגדים במקביל זהה למתח המקור, מכיוון שכולם מחוברים לאותן נקודות.

חלוקת זרם

הזרם הכולל מתחלק בין הנגדים השונים. כל נגד מושך זרם לפי חוק אוהם: $V/R = I$

הנוסחה

$$\frac{1}{nR} + \dots + \frac{1}{2R} + \frac{1}{1R} = \frac{1}{totalR}$$

שימו לב: ההתנגדות השקולה תמיד קטנה מהנגד הקטן ביותר במעגל!

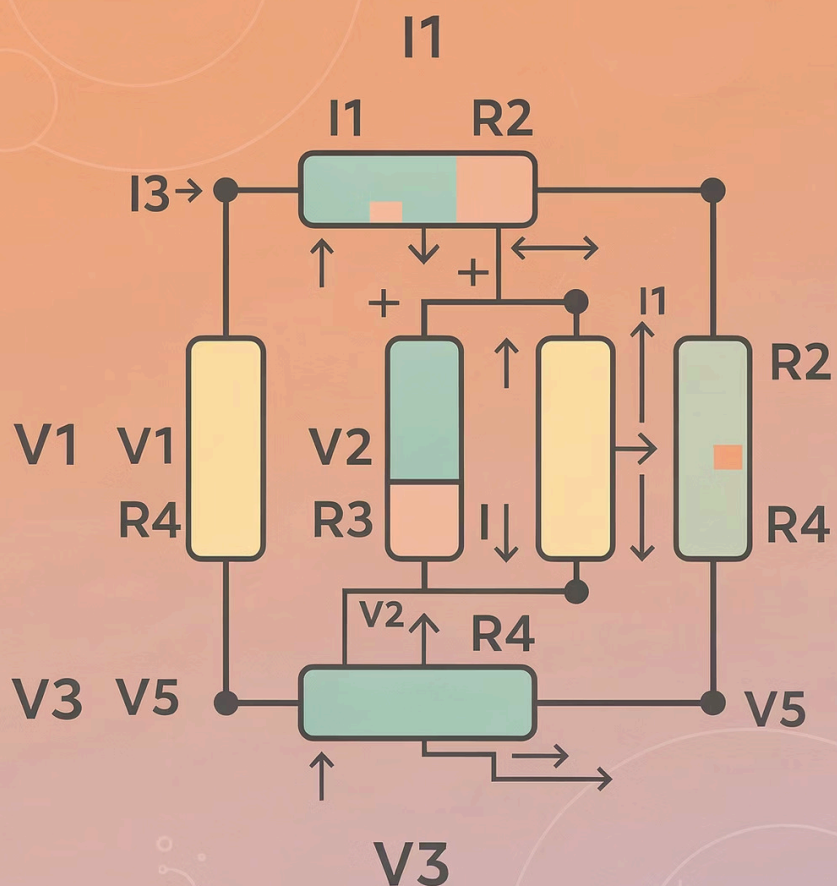
דוגמה: שני נגדים של 10Ω במקביל מניבים התנגדות שקולה של 5Ω בלבד

מעגל משולב: נגדים בטור ובמקביל

ניתוח המעגל

במעגל המשולב ניתן לראות:

- נגדים מחוברים בטור - מסומנים בזרם I זהה
- נגדים מחוברים במקביל - מסומנים במתח V זהה
- חישוב ההתנגדות השקולה נעשה בשלבים
- חשב את הזרם והמתח הכולל
- חבר התנגדויות אלו עם נגדים בטור
- נגדים מסומנים בזרם I זהה
- חשב את ההתנגדות השקולה שלהם

חיבור קבלים בטור ובמקביל: ההבדלים המרכזיים

בניגוד לנגדים, חיבור קבלים מתנהג בצורה הפוכה - מה שנכון לנגדים בטור, נכון לקבלים במקביל ולהיפך.

חיבור במקביל

המתח שווה על כל קבל, והמטען הכולל הוא סכום המטענים על כל הקבלים.

$$\dots + {}_2C + {}_1C = totalC$$

הקיבול השקול **גדול** מכל אחד מהקבלים

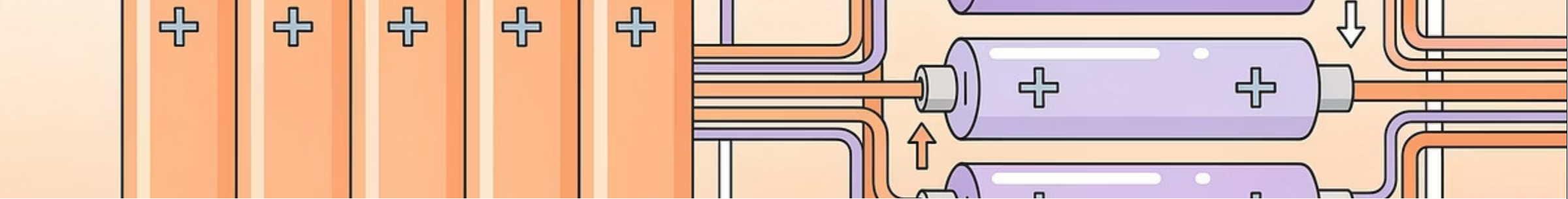
חיבור בטור

המטען החשמלי על כל קבל שווה, והמתח הכולל הוא סכום המתחים על כל קבל.

$$\dots + \frac{1}{{}_2C} + \frac{1}{{}_1C} = \frac{1}{totalC}$$

הקיבול השקול **קטן** מהקיבול הקטן ביותר

זכרו: נוסחאות חיבור שקולות של קבלים הפוכות לחלוטין מאלו של נגדים!

דוגמה מעשית: סוללות מחוברות בטור ובמקביל

משמעות בחיי היום-יום

- רכבים חשמליים משתמשים בחבילות סוללות מורכבות
- מערכות ניבוי חשמל (UPS) מחברות סוללות בשילוב טורי-מקבילי
- מכשירים ניידים משתמשים בניהול חכם של תאי סוללה

חיבור בטור

4 סוללות של 1.5 וולט מחוברות בטור

תוצאה: מתח כולל של 6 וולט

שימוש: כאשר נדרש מתח גבוה יותר (פנס, שלט רחוק)

חיבור במקביל

סוללות מחוברות במקביל שומרות על מתח של 1.5 וולט

תוצאה: זרם זמין גבוה פי 4

שימוש: כאשר נדרש זרם גבוה או חיי סוללה ארוכים

תקלות אופייניות בחיבורים

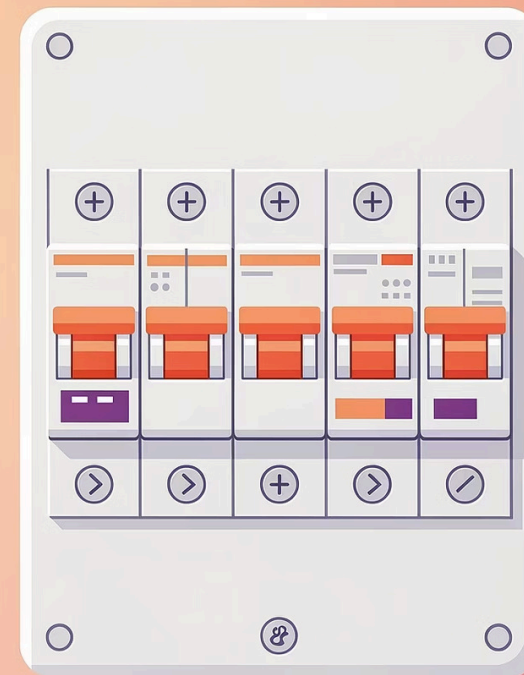
נתק בחיבור בטור

כאשר אחד הרכיבים נשרף או מתנתק במעגל טורי, הזרם נפסק בכל המעגל כולו.
דוגמה קלאסית: נורה אחת נשרפת בשרשרת נורות ישנה - וכל השרשרת כבה
פתרון: מעצבים מודרניים משתמשים בחיבור מקבילי או בשרשרת עם גשרים

קצר בחיבור במקביל

כאשר מתרחש קצר באחד מהרכיבים במעגל מקבילי, זרם גבוה מאוד זורם דרך הקצר.
דוגמה ביתית: מכשיר חשמלי פגום גורם למפסק האוטומטי לנתק את החשמל
פתרון: מפסקים אוטומטיים ונתיכים מגנים על המעגל

חיבור מעגלים מורכבים: שילוב טורי ומקבילי

במעגלים אמיתיים אנו לעיתים קרובות נתקלים בשילוב של חיבורים טוריים ומקבילים. הפירוק לשלבים הוא המפתח להצלחה.

חישוב רכיב שקול

חשב את הרכיב השקול לכל קבוצה לפי הנוסחאות המתאימות

זיהוי קבוצות

זהה רכיבים המחוברים בטור או במקביל טהור והתייחס אליהם כקבוצה

חזרה על התהליך

המשך לפשט עד שתגיע לרכיב שקול אחד או למעגל פשוט לניתוח

פישוט המעגל

החלף כל קבוצה ברכיב השקול שלה וקבל מעגל פשוט יותר

דוגמה:

קבל וסליל מחוברים במקביל, ושניהם יחד בטור לנגד. ניתן לחשב תחילה את העכבה המקבילית של הקבל והסליל, ואז לחברה בטור עם הנגד.

חשיבות ההבנה בחיבור בטור ובמקביל

יסוד לתכנון מעגלים

הבנת החיבורים היא הבסיס לתכנון כל מעגל חשמלי או אלקטרוני, מהפשוט ועד המורכב ביותר.

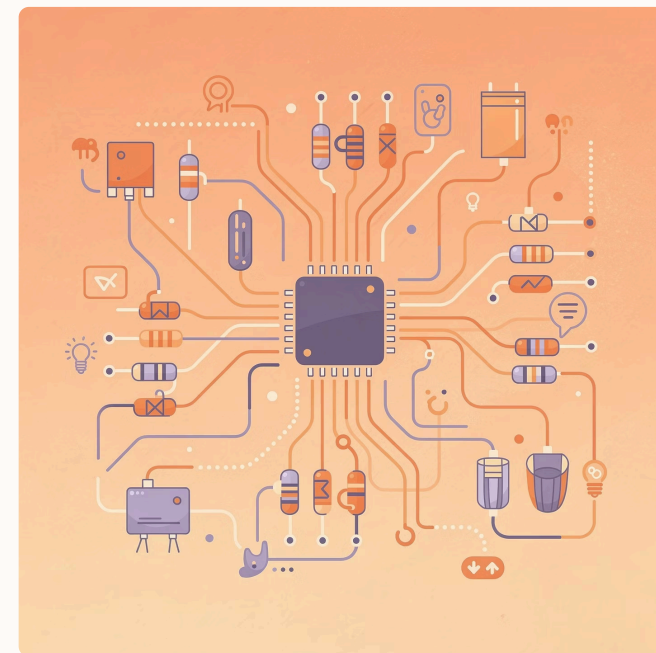
הבנת מערכות ביתיות

מערכת החשמל בבית, מכשירי חשמל ותאורה - כולם מבוססים על עקרונות אלו.

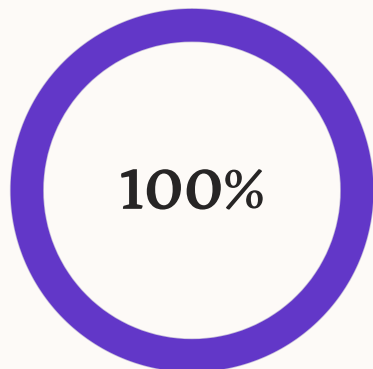
פתרון בעיות ותחזוקה

היכולת לנתח ולפתור תקלות במעגלים תלויה בהבנה מעמיקה של עקרונות החיבור.

לסיכום: חיבור בטור ובמקביל

כלי הכרחי בהנדסת חשמל

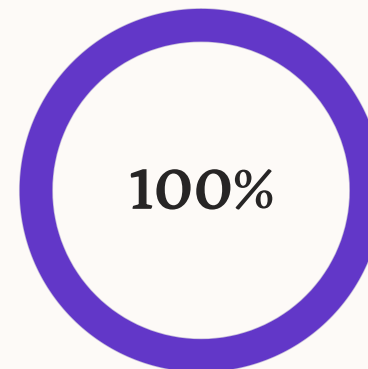

מתח שווה

בחיבור במקביל

יישום מעשי

- ניתוח מעגלים מורכבים
- תכנון מערכות חשמל
- תחזוקה ופתרון תקלות

זרם שווה

בחיבור בטור

חיבור במקביל

- שומר על מתח קבוע
- מגדיל זרם, מקטין התנגדות
- רגיש לקצרים

חיבור בטור

- שומר על זרם קבוע
- מגדיל מתח או התנגדות
- רגיש לנתקים

הבנת החיבורים מאפשרת ניתוח, תכנון ותחזוקה של מערכות חשמל מורכבות

שאלות? תודה רבה על ההקשבה!

רוצים גם אתם ליצור מצגות מהממות ממש בלחיצת כפתור? התחילו כאן»

